

Олександр Галагуза

(м. Полтава)

ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Розвиток персоналу як спільноти, обізнаної з ключовими явищами діяльності підприємства, досить довго не розглядався у практиці вітчизняного менеджменту як одна з ключових проблем. Як відзначає, зокрема, І. Грузіна, «до недавнього часу керівники звертали увагу на результати діяльності співробітників, незважаючи на особистісні якості. Це негативно відбивалось на ефективності використання персоналу, результативності функціонування організації та зумовлювало пошук нових підходів до управління» [1]. Тому маємо говорити про необхідність з'ясування змісту і шляхів роботи з персоналом як спільнотою, що працює на досягнення спільної мети і повинна бути свідомою в своїй діяльності загалом, не обмежуючись вузьким колом технологічних операцій.

У сучасних умовах динамічного розвитку економіки та зростаючої конкуренції на ринку праці необхідним кроком є «формування працівника нового типу, який повинен мати не тільки високу професійну компетентність, а й загальну ерудицію, стратегічне мислення, технічну грамотність, творчо ставитися до праці, бути підприємливим, володіти основами самоменеджменту, бути готовим постійно змінюватися разом з організацією» [2]. В цьому контексті набуває особливого значення і економічна компетентність персоналу, підвищення якої в умовах підприємства ми розглядаємо як одну з важливих передумов успішного управління виробничими стосунками.

Вчені розглядають економічну компетентність як «особливий тип організації знань, умінь, спрямованих на економічну діяльність, які дозволяють особистості самостійно вирішувати типові економічні завдання та проблеми, які виникають у реальному житті» [3, с. 123]. Складником економічної компетентності є, зокрема, економічна грамотність, що передбачає розуміння основ фінансового планування, бюджетування, аналізу витрат і доходів, а також здатність оцінювати економічні ризики та приймати відповідні управлінські рішення. Працівники з високим рівнем економічної обізнаності, навіть не будучи суб'єктами істотного впливу на діяльність організації в цілому, сприяють підвищенню її ефективності, зниженню витрат і оптимізації бізнес-процесів на своєму рівні компетенції.

Підвищення економічної грамотності персоналу стає ключовим фактором успішного менеджменту. Економічно обізнаний працівник здатен приймати обґрунтовані рішення, ефективно використовувати ресурси та адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Окрім того, усвідомлення своєї вагомості участі у виготовленні того чи іншого продукту, часом досить високотехнологічного, є одним із чинників мотивації його добросовісної праці, зростання самодостатності, стимулювання до професійного самовдосконалення.

Тож вважаємо, що для забезпечення успішного менеджменту необхідно впроваджувати систематичні програми підвищення економічної грамотності персоналу. Це можуть бути внутрішні тренінги, семінари, онлайн-курси та інші форми навчання, спрямовані на розвиток фінансових та економічних компетенцій. Особливу увагу слід

приділяти практичним аспектам, таким як аналіз фінансових звітів, планування бюджету та управління витратами, що певною мірою також повинні бути відомі працівникам.

Крім того, важливо формувати у працівників розуміння економічних процесів на макро- та мікрорівнях, що дозволить їм краще орієнтуватися в ринкових умовах та приймати стратегічні рішення. Залучення персоналу до процесу стратегічного планування та оцінки економічної ефективності діяльності організації також значною мірою сприяє підвищенню їхньої мотивації та відповідальності за результати праці.

Таким чином, підвищення економічної грамотності персоналу є необхідною умовою для ефективного функціонування організації в сучасному економічному середовищі, а отже – має перебувати в зоні уваги керівництва. Інвестування в розвиток економічних компетенцій працівників сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства, забезпечує стійке зростання та адаптацію до змін на ринку.

Список використаних джерел

1. Грузіна І. Компетенції працівників як невід’ємна складова компетентності організації. URL: <https://surl.li/ggnthw>
2. Могильна Л., Харченко Т., Клецова Н. Основні аспекти управління соціально-економічним розвитком персоналу підприємства в умовах сталого розвитку. *Економіка та суспільство*, 2024. Вип. 54. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-55>
3. Проскура В., Товканець Г., Білак Г. Економічна компетентність у розвитку професійної майстерності майбутнього педагога. *Економічний простір*. 2024. №190. С. 122-127.